

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

રાજિવ દાવર

વિરુદ્ધ

હાઈકોર્ટ ઓફ દિલ્હી

(ક્રિમિનલ અપીલ નંબર ૫૧ ઓફ ૨૦૦૭)

જુલાઈ ૨૬, ૨૦૧૭

[કુરિયન જોસેફ અને આર. ભાનુમતી, ન્યાયમૂર્તિ]

કોન્ટેમ્પ્ટ ઓફ કોર્ટ્સ એક્ટ, ૧૯૭૧:

કલમ ૨(સી), ૧૦ અને ૧૫ સાથે વાંચતા ભારતના બંધારણની કલમ ૨૧૫

સબઓર્ડિનેટ કોર્ટ સમક્ષ ફરિયાદ – એનડીપીએસ એક્ટ હેઠળ ફોજદારી કેસમાં
ટ્રાયલનો સામનો કરી રહેલા આરોપી દ્વારા – તેના વકીલ વિરુદ્ધ – આરોપ કે
વકીલે અતિશય ફી વસૂલ કરી હતી અને કેસમાંથી ખસી ગયા હતા –

ફરિયાદીએ ફીનો અમુક ભાગ પરત કરવા માટે પ્રાર્થના કરી હતી – હાઈકોર્ટમાં સંદર્ભ – હાઈકોર્ટે તેમને ક્રિમિનલ કોન્ટેમ્પ્ટ (ફોજદારી તિરસ્કાર) માટે દોષિત ઠેરવ્યા – અપીલ પર ઠરાવ્યું: આ તથ્યોને ધ્યાનમાં લેતા કે શંકાસ્પદ વ્યક્તિને શિસ્ત સત્તાધિકારી દ્વારા આરોપોમાંથી સંપૂર્ણપણે મુક્ત કરવામાં આવ્યા હતા; પ્રક્રિયાગત સુરક્ષાનું પાલન કરવામાં આવ્યું ન હતું; અને શંકાસ્પદ વ્યક્તિએ ફી પરત કરવાના નિર્દેશનું પાલન કર્યું હતું, શંકાસ્પદ વ્યક્તિને લાદવામાં આવેલી સજા અને દોષિત ઠેરવવાનો નિર્ણય રદ કરવામાં આવે છે.

અપીલ મંજૂર કરવામાં આવી.

ક્રિમિનલ એપિલેટ જ્યુરિડિક્શન: ક્રિમિનલ અપીલ નંબર ૫૧ ઓફ ૨૦૦૭..

નવી દિલ્હી ખાતેની હાઈકોર્ટ ઓફ દિલ્હીના તારીખ ૦૨.૦૧.૨૦૦૭ ના ચુકાદા અને આદેશમાંથી, ક્રિમિનલ કોન્ટેમ્પ્ટ રિફરન્સ નંબર ૨ ઓફ ૨૦૦૫ માં.

કે. વી. વિશ્વનાથન, સિનિયર એડવોકેટ, અશોક માથુર, કુમારી નિધિ અગ્રવાલ, સમીર દાવર, ધનંજય રે, અપીલકર્તા માટે વકીલ.

સી. કે. સુચરિતા, પ્રતિવાદી માટે વકીલ.

કોર્ટનો ચુકાદો નીચે મુજબ આપવામાં આવ્યો હતો

કુરિયન, જસ્ટિસ. ૧. અપીલકર્તા આ કોર્ટ સમક્ષ કોન્ટેમ્પ્ટ ઓફ કોર્ટ્સ એક્ટની કલમ ૧૦ અને ૧૫ સાથે વાંચતા કલમ ૨(સી) હેઠળ અને ભારતના બંધારણની કલમ ૨૧૫ હેઠળ દોષિત ઠરવા અને સજા સામે નારાજગી વ્યક્ત કરવા આવ્યા છે. કોન્ટેમ્પ્ટ ઓફ કોર્ટ્સ એક્ટ હેઠળ ૨,૦૦૦ રૂપિયાનો દંડ લાદવામાં આવ્યો હતો અને ભારતના બંધારણની કલમ ૨૧૫ હેઠળ અપીલકર્તાને બે મહિનાના સમયગાળા માટે પ્રેક્ટિસ કરવાથી સસ્પેન્ડ કરવામાં આવ્યા હતા.

૨. અપીલકર્તા તરફથી હાજર રહેલા વિદ્વાન પરિષ્ઠ વકીલની મુખ્ય દલીલ એ છે કે સમગ્ર દોષિત ઠેરવવાની કાર્યવાહી એડિશનલ સેશન્સ જજ, નવી દિલ્હી સમક્ષ ફરિયાદીના એકતરફી વર્જન પર આધારિત છે. હાઈકોર્ટમાં સંદર્ભ આપતી વખતે એડિશનલ સેશન્સ જજ સમક્ષ અથવા હાઈકોર્ટમાં કાર્યવાહીના તબક્કે, અપીલકર્તાને પુરાવા રજૂ કરવાની અથવા ઓછામાં ઓછા વાસ્તવિક ફરિયાદીની ઉલટતપાસ કરવાની તક આપવામાં આવી ન હતી. અમે જોયું છે કે હાઈકોર્ટ સમક્ષના વિદ્વાન એમિકસ ક્યુરીએ પણ હાઈકોર્ટને અપીલકર્તાને તેમની વિરુદ્ધના આરોપોને દૂર કરવાની સંપૂર્ણ તક આપીને પ્રક્રિયાગત ઔપચારિકતાઓનું પાલન કરવા વિનંતી કરી હતી. તિરસ્કારની કાર્યવાહીમાં, શંકાસ્પદ વ્યક્તિને તેમની નિર્દોષતા સાબિત કરવાની તક આપવી આવશ્યક છે. કાર્યવાહી પરથી જણાય છે કે અપીલકર્તાને એફિડેવિટ દાખલ કરવાની તક

સિવાય આવી કોઈ તક આપવામાં આવી ન હતી. આ કેસના તથ્યો પર, જ્યાં સુધી વાસ્તવિક ફરિયાદી દ્વારા કરવામાં આવેલા આરોપો, જે એનડીપીએસ એક્ટ હેઠળ ફોજદારી કેસમાં આરોપી હતા, તે કાયદા અનુસાર વાસ્તવમાં સ્થાપિત કે સાબિત ન થયા હોય, ત્યાં સુધી માત્ર આરોપોના આધારે દોષિત ઠેરવી શકાય નહીં. જો એડિશનલ સેશન્સ જજ દ્વારા સંદર્ભ આપવામાં આવ્યો ત્યારે અપીલકર્તાને તપાસમાં ભાગ લેવાની અને ફરિયાદીની ઉલટતપાસ કરવાની તક આપવામાં આવી હોત તો પરિસ્થિતિ અલગ હોઈ શકત. તથ્યો પર, અમને એવું જણાતું નથી કે એડિશનલ સેશન્સ જજ દ્વારા પણ હાઈકોર્ટને સંદર્ભ આપતી વખતે આવી કોઈ કવાયત હાથ ધરવામાં આવી હતી.

૩. આ એક એવો કેસ છે જ્યાં વાસ્તવિક ફરિયાદીએ આરોપ લગાવ્યો હતો કે અપીલકર્તાએ આરોપીને કોઈ સક્રિય સહાય આપ્યા વિના ૭.૦૫ લાખ રૂપિયા જેટલી અતિશય ફી વસૂલ કરી હતી અને તેઓ કેસમાંથી ખસી ગયા હતા અને તેથી, તેમણે એડિશનલ સેશન્સ જજને ઓછામાં ઓછા ૬ લાખ રૂપિયા પરત કરવા માટે નિર્દેશ આપવા પ્રાર્થના કરી હતી. જો કે, અપીલકર્તાનો કેસ એવો હતો કે વાસ્તવિક ફરિયાદીને આપવામાં આવેલી વ્યાવસાયિક સેવાઓ માટે યોગ્ય ફી વસૂલ કરવામાં આવી હતી અને તે એવું ન હતું કે પ્રાપ્ત થયેલી રકમ ફરિયાદી દ્વારા આક્ષેપ કર્યા મુજબ અન્ય કોઈ હેતુ માટે હતી.

૪. એવું જોવામાં આવે છે કે બાર કાઉન્સિલ ઓફ દિલ્હીએ પણ આ ફરિયાદની તપાસ કરી હતી અને ૩૦.૦૯.૨૦૦૬ ના આદેશમાં, ફકરા ૧૨ માં, નીચે

મુજબ ઠેરવવામાં આવ્યું છે:—

"૧૨. વકીલે સામાન્ય રીતે, એકવાર સ્વીકાર્યા પછી, પર્યાસ કારણ વિના અને ક્લાયન્ટને વ્યાજબી અને પર્યાસ નોટિસ આપ્યા વિના કામગીરીમાંથી ખસી જવું જોઈએ નહીં. કેસમાંથી તેમની નિવૃત્તિ પર, તેમણે ફીનો એવો ભાગ પરત કરવો જોઈએ જે મેળવ્યો નથી.

આ મૂળભૂત રીતે પ્રતિવાદી દ્વારા કેસમાંથી ખસી જવાનો મામલો છે અને કોઈ ગેરરજૂઆત, જાણીજોઈને પૈસા મેળવવા, બનાવટ અથવા ખોટી ખાતરીઓ જેવી ગેરવર્તણૂકનો મામલો નથી. ફરિયાદી પણ કોઈ શિસ્તભંગના પગલાં માંગી રહ્યા નથી. તેમની પ્રાર્થના ૬ લાખ રૂપિયાના રિફંડ સુધી મર્યાદિત છે અને અમને લાગે છે કે ૪ લાખ રૂપિયા સુધી, ફરિયાદીની પ્રાર્થના વાજબી છે, જે બાર કાઉન્સિલ ઓફ ઈન્ડિયાના નિયમોની કલમ ૧૨ હેઠળ આવરી લેવામાં આવશે.

અમારા મતે આ બાબત કેસમાંથી ખસી જવાની છે અને વ્યાવસાયિક સેવાઓની ઉણપ માટે, જો આપણે પ્રતિવાદીને ચૂકવેલી રકમનો અમુક ભાગ પરત કરવાનો આદેશ આપીએ તો ન્યાયના ઉદ્દેશ્યો પૂરા થશે. ફરિયાદીને કોઈ નુકસાન થશે નહીં. ઉપર જણાવેલ કારણોસર, મુદ્દા નંબર ૧ અને ૨

ગેરવર્તણૂકના સંદર્ભમાં ફરિયાદીની વિરુદ્ધ નક્કી કરવામાં આવે છે. જો કે, અવલોકનો અને તારણોને ધ્યાનમાં લેતા, ૪.૦૦ લાખ રૂપિયાનું રિફંડ વાજબી ગણાશે. વ્યાજ માટે કોઈ દાવો નથી કે તે વાજબી પણ ગણાશે નહીં, તેથી કોઈ વ્યાજ ચૂકવવાપાત્ર રહેશે નહીં."

૫. શિસ્ત સત્તાધિકારીએ અપીલકર્તાને સંપૂર્ણપણે મુક્ત કર્યા હોવાથી અને આ કેસમાં પ્રક્રિયાગત સુરક્ષાનું પાલન કરવામાં આવ્યું ન હોવાથી અને એ બાબતને ધ્યાનમાં રાખીને કે અપીલકર્તાએ પૈસા પરત કરવાના નિર્દેશનું પાલન કર્યું છે, અપીલકર્તા પર લાદવામાં આવેલી સજા અને દોષિત ઠેરવવાનો નિર્ણય રદ કરવામાં આવે છે.

૬. તદનુસાર, અપીલ મંજૂર કરવામાં આવે છે.

૭. પેવિંગ અરજી(ઓ), જો કોઈ હોય તો, તેનો નિકાલ કરવામાં આવે છે.

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.